

Số: 11/2026/QĐST-VDS

Đắk Lắk, ngày 18 tháng 8 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 - ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Y Lợi Niê

Thư ký phiên họp: Ông Nguyễn Văn Trung - Thư ký viên Tòa án nhân dân khu vực 3 - Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk tham gia phiên họp:
Bà Trần Thị Mỹ Châu – Kiểm sát viên.

Ngày 18 tháng 8 năm 2026 tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 215/2026/TLST-VDS ngày 11 tháng 6 năm 2026 theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 11/2026/QĐST-VDS ngày 11 tháng 8 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H L ÊÑuôl, sinh năm 19XX, có mặt

Địa chỉ: Buôn L, xã Quảng P, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị H I ÊÑuôl, sinh năm 19xy, vắng mặt

Địa chỉ: Buôn L, xã Quảng P, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại bản tự khai người yêu cầu Bà H L ÊÑuôl trình bày:

Bà H L ÊÑuôl và chồng là Y T ÊBan (đã chết – theo Trích lục khai tử số 1068/2026/TLKT-BS ngày 19/5/2026 của UBND xã Quảng P) có 03 người con. Con gái đầu của bà là chị H I ÊÑuôl, sinh ngày 01/01/19xy, lúc sinh ra đã không được bình thường như những đứa trẻ khác mà khờ dại từ nhỏ. Chị H I ÊÑuôl không giao tiếp xã hội, không được đi học, không có sự tập trung chú ý, về mặt khờ dại, có nghe hiểu được một số yêu cầu, mệnh lệnh đơn giản, chỉ nói được một vài từ đơn giản, phát âm khó nghe, nội dung nghèo nàn. Trí nhớ, trí tuệ, chú ý,

nhận thức, hoạt động có ý chí đều rất kém. Có thể tự sinh hoạt, vệ sinh cá nhân nhưng gia đình phải hỗ trợ, giúp đỡ.

Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho chị H I ÊÑuôl và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên Bà H L ÊÑuôl yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố chị H I ÊÑuôl là người mất năng lực hành vi dân sự; Chỉ định Bà H L ÊÑuôl là người giám hộ cho chị H I ÊÑuôl.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố chị H I ÊÑuôl là người mất năng lực hành vi dân sự của Bà H L ÊÑuôl và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 81/KLGD ngày 16 tháng 7 năm 2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 22 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của Bà H L ÊÑuôl. Tuyên bố chị H I ÊÑuôl, sinh năm 19xy là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định người giám hộ cho chị H I ÊÑuôl là bà H Luen Êñuôl.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Bà H L ÊÑuôl yêu cầu Tòa án quyết tuyên bố chị H I ÊÑuôl là người mất năng lực hành vi dân sự. Chị H I ÊÑuôl hiện đang cư trú tại Buôn L, xã Quảng P, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, biên bản lấy lời khai của người yêu cầu và tại phiên họp Bà H L ÊÑuôl trình bày: Chị H I ÊÑuôl từ lúc sinh ra đã không được bình thường như những đứa trẻ khác mà khờ dại từ nhỏ. Chị H I ÊÑuôl không giao tiếp xã hội, không được đi học, không có sự tập trung chú ý, về mặt khờ dại, có nghe hiểu được một số yêu cầu, mệnh lệnh đơn giản, chỉ nói được một vài từ đơn giản, phát âm khó nghe, nội dung nghèo nàn. Trí

nhớ, trí tuệ, chú ý, nhận thức, hoạt động có ý chí đều rất kém. Có thể tự sinh hoạt, vệ sinh cá nhân nhưng gia đình phải hỗ trợ, giúp đỡ. Vì vậy, Bà H L Êñuôl yêu cầu Tòa án tuyên bố chị H I Êñuôl là người mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời chỉ định Bà H L Êñuôl là người giám hộ cho chị H I Êñuôl.

Ngày 13/7/2026 Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 22/2026/QĐ-TCGD đối với năng lực hành vi dân sự của chị H I Êñuôl theo đơn yêu cầu của Bà H L Êñuôl.

Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 81/KLGĐ ngày 16 tháng 7 năm 2026 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên, kết luận: H I Êñuôl, sinh năm 19xy; Giới tính Nữ; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Buôn L, xã Quảng P, tỉnh Đắk Lắk như sau:

Kết luận về y học: Đang sự bị Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng (F72/Q90-ICD10).

Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Đang sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “Điều 22. Mất năng lực hành vi dân sự

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự tại phiên họp xét thấy yêu cầu của Bà H L Êñuôl yêu cầu tuyên bố chị H I Êñuôl là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[3] Về việc chỉ định người giám hộ

Xét thấy, chị H I Êñuôl có cha là ông Y T Êban, mẹ là H Luen Êñuôl. Từ khi sinh ra đến nay, chị H Iếu chung sống với cha mẹ và chưa đăng ký kết hôn với ai; ông Y T Êban đã chết – theo Trích lục khai tử số 1068/2026/TLKT-BS ngày 19/5/2026 của UBND xã Quảng Phú. Vì vậy, bà H Luen Êñuôl là người giám hộ của người mất năng lực hành vi dân sự H I Êñuôl là có căn cứ, phù hợp với khoản 3 Điều 53 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[4] Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà H L Êñuôl đã nộp trực tiếp cho Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà H L Êñuôl phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; Căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của Bà H L ÊÑuôl.

Tuyên bố chị H I ÊÑuôl, sinh năm 19xy là người mất năng lực hành vi dân sự.

Chỉ định bà H Luen Êñuôl là người giám hộ của chị H I ÊÑuôl. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ được quy định tại các Điều 57, Điều 58 Bộ luật dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H L ÊÑuôl phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số 0006515 ngày 08 tháng 6 năm 2026 tại thi hành án dân sự tỉnh Đắk Lắk.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định. Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- Dương sự;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND khu vực 3 - Đắk Lắk;
- Phòng THADS khu vực 3 - Đắk Lắk;
- UBND xã Quảng P, tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP**

(đã ký)

Y Lợi Niê